

τότε κατὰ τὴν ἔδρα ποῦ θὰ κάθεται ἐκεῖνος θὰ κοιτάξει.

Καὶ τότε θὰ γλυκοχαράξει καὶ ἡ μεγάλη ἡ μέρα ποῦ θὰ σηµάνουν οἱ ὀρθρινὲς καμπάνες τὴ νίκη τὴν τελιωτικὴ τοῦ Δημοτικισμοῦ. Γιατὶ ἂν ὕστερ' ἀπὸ ἓνα Βενιζέλο, ποῦ ἐργάστηκε γιὰ τὸ μεγάλο τὸ ζήτημα προδρομικά, ἔρθει ἓνας Ἴδας ὡς πρωθυπουργός, τὸ 107 ἄρθρο, ποῦ ντροπιάζει τὸ καινούριο μας τὸ Σύνταγμα, θὰ μουμιοποιηθεῖ καὶ θὰ σταλθεῖ στὸ ἀρχαιολογικὸ μουσεῖο.

Ἔτσι λοιπόν, ἂν τὴν ἐκλογικὴ ἐπιτυχία τοῦ Δραγούμη τὴ γιορτάζουμε σήμερα ὡς νίκη πολιτικὴ, γλήγορα θάρθει ἡ μέρα ποῦ θὰ τὴ γιορτάσουμε καὶ ὡς νίκη τοῦ Δημοτικισμοῦ.

Αὐτὸ τὸ γράφω καὶ τὸ ὀπογράφω μὲ τὴν πεποίθησι πὼς ὁ νέος πολιτικὸς δὲ θὰ βγάλει ποτὲ ψεύτικα τὰ λόγια μου, δὲ θάρνηθεῖ ποτὲ τὶς ιδέες του καὶ τὴν Ἰδέα, κι ἂν ἀκόμα μιὰ τέτλια ἄρνησι θὰ τὸν ἔσωζε ἀπὸ σίγουρο πολιτικὸ θάνατο.

Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΑ ΣΟΝΕΤΑ ΤΗΣ ΘΕΑΤΡΙΝΑΣ.

Ἐμπνευσμένος ἀπ' τὴ μεγάλη γυναίκα τῆς σκηνῆς, ποῦ μοιάζει γιὰ μᾶς τοὺς ἀποκαμωμένους σὰν τὴ δροσιά τῶν οὐρανῶν, ἔγραψεν ὁ ποιητὴς ἓνα διβλίο : τὰ σονέτα τῆς θεατρίνας. Δὲ θὰ θελήσω νὰ τὰ κυττάξω μὲ τὸ φακὸ ποῦ μεγαλώνει τὰ χαρακτηριστικὰ, κοντὰ στὰ ὄρατα καὶ τὰ ἄσκημα. Γιατὶ καὶ τοῦ κριτικοῦ θαρρῶ τὸ προτέρημα βρίσκεται ὄχι στὸ νὰ δημιουργῇ θέσεις γιὰ αὐστηρὴ συζήτηση, μὰ νὰ ξέρῃ νὰ παίρῃ ὕψος ἀνάλογο μὲ τὸ ἔργο ποῦ τοῦ δίνεται, μὲ τὸ σκοπὸ ποῦ τοῦ δίνεται τὸ ἔργο, κι' ἀκόμα μὲ τὶς ἀξιώσεις ποῦ ἔχει ὁ συγγραφεὺς γι' αὐτό. Ἀπόλυτα δὲν μπορούμε νὰ κρίνουμε, οὔτε καὶ πρέπει, ὅσο δὲν ἔχουν ξεκαθαριστεῖ τὰ πνευματικὰ ἐπίπεδα, ὥστε κάθε ἔργο μόνο του καὶ σὰν ἀπὸ συνείδησι νὰ παίρῃ τὴ θέτη του, καὶ στὰ ἔργα ἀνάμεσα καὶ στὴν ἐκτίμησή μας.

Μ' αὐτὰ θέλω νὰ εἰπῶ προκαταβολικὰ ἔτι τὰ σονέτα τῆς θεατρίνας μ' ἔλο ποῦ φαίνονται διβλίο, μὲ γενικώτερο προσρισμὸ, δὲν εἶνε παρὰ σὰν τὸ ἔμμετρο ἀνιστόρημα μιᾶς πλούσια αἰσθηματικῆς ἐντύπωσις, γιὰ ὀρισμένον ἄνθρωπο καὶ μὲ ὀρισμένον σκοπὸ : Νὰ συγκινήσῃ ὅπως ἔτυχε, ὅπως τὸ θέλησεν ἡ στιγμὴ κι' ὄχι τὸ μακρὸ βασάνισμα τοῦ νοῦ, ποῦ δεῖχνει ἔλο στοργυλώτερα καὶ πολυεδρώτερα τὰ σχήματα. Ὁ ποιητὴς σχεδὸν μᾶς τὸ λέει. Μακρυὰ ἀπὸ κάθε πῶ οσοβαρὴ φιλοδοξία, δὲν θέλησε παρὰ νὰ τραγουδήσῃ. Ἐκστατικὸς μπροστὰ στὴν ποιότητα τοῦ φυσικοῦ καὶ τοῦ ἠθικοῦ τῆς καλλιτεχνίδος, νὰ εἰπῇ συμπαθητικὰ

τὴν πρώτη τοῦ ἐντύπωσι καὶ νὰ τῆς χάρισῃ τὴ διάθεσι τῆς δλότρεμης ἐκείνης ὥρας. Κι' ὅσο γι' αὐτὸ, τὸ μπόρεσε. Οἱ στίχοι του, ἂν δὲν ἀφίνουν στὴ μορφή τῆς ποιήσις κάτι ποῦ νὰ δείχνῃ πὼς πέρασε πνεῦμα δημιουργό, ὅμως ἐβγῆκαν ἀπὸ ἓνα δλόφλογο ψυχικὸ καμῖνι, καὶ περπατοῦν στοὺς δρόμους τῶν μυχιῶν μας τὴν ἀνθρώπινη συγκίνηση. Νὰ, ἔτσι συγκινεῖται ἓνας ποῦ δὲν ξέρῃ νὰ καταθέτῃ μαστορικὰ τὶς διάφορες τεχνικὲς ἀξίες, γιὰ ν' ἀνοιχτῇ ἀπάνω ἀπ' τὴν ἐπιφάνεια τοῦ ἔσωτεροῦ, ἐκεῖνο ποῦ ἐσάλεψε βαθύτερά του. Μὰ γι' αὐτὸ δὲ θὰ πρέπει πάλι νὰ διαθεθοῦμε πρὸς τὸ ἔργο ἀρνητικὰ, προσπερνώντας τὶς μικρότερες ἀρετὲς ποῦ μπορεῖ νὰ ἔχῃ. Οἱ ἐναντιότητες καὶ οἱ δυσκολίες εἶνε σὰν τείχη κυκλώπεια ποῦ τ' ἀπαντᾷ ὁ ἀνώτερος τεχνίτης. Δὲν καταδέχονται νὰ ὑψωθοῦν μπροστὰ στοὺς νεοφώτιστους. Ἔτσι κι' ἐδῶ. Παραμερισμένα τὰ ρεύματα, ἴσιος ὁ δρόμος καὶ πηδηχτὸ τὸ βῆμα. Περνάει μιὰ ἀφρόντιστη τραδαδούρικη μούσα. Τί τὸν μέλλει τὸν ποιητὴ νὰ δώσῃ ἀκαίριο τὸ καλλιτεχνικὸ περίγραμμα καὶ τὴν προοπτικὴ ποῦ μπορεῖ νάχῃ μιὰ τέτοια ψυχὴ ; Ἡ γυναίκα τοῦ σκλάβωσε τὰ μάτια, κι' αὐτὸ θέλει νὰ εἰπῇ δυνατώτερα. Γι' αὐτὸ βλέπουμε πὼς καὶ τὸ κίνημά του νὰ πάῃ κοντὰ τῆς, ἔχει χαραχτήρα περισσότερο ἀνθρώπινο, παρὰ καλλιτεχνικὸ. Δὲ μοιάζει μὲ τὶς εὐλαδικὲς χειρονομίες πρὸς κάτι ξεχωριστὸ μὰ μὲ ψηλάφισμα, ποῦ σὰν ἀποτέλεσμα ἔχει τὴν πιὸ ὀλιστικὴν ἡδονή. Κι' ἀφοῦ τῆς ἔδωκε τὰ χέρια καὶ τὴν ἐλίγισε στὴν ἀγκαλιά του καὶ τὴ εἰπλωσε μὲ τὰ σύγνεφα καὶ μὲ τὰ φῶτα τοῦ ψυχικοῦ του ὀρίζοντα καὶ τὴ μάλαξε στοὺς κόλπους του σὰν κερί, θέλησε νὰ τὴν τραγουδήσῃ. Ποιὸς ξέρει ; Ἐλπίζοντας ἔτσι τὴν κάθαρσι τοῦ ἑαυτοῦ του. Μὰ ἡ φωνὴ μας δὲν εἶναι παρὰ ἡ συνέχεια τῶν ἔσωτερικῶν μας κινήματων. Εἶνε ἡ συνείδησί μας στὸ φῶς. Εἶνε μουσικοποιημένη, ἡ πράξις μας. Καὶ μ' ἔλο ποῦ τὸ τραγοῦδι τοῦ τρικλίζει ἀπ' τὴ μελωδία κι' ἀπ' τοὺς καπνοὺς, δὲν ἔχει ἄλλη συμπαθητικὴ γραμμὴ ἐκτὸς ἀπ' τὴν εἰλικρίνεια. Αὐτὸ κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ τὸ ἀρνηθῇ. Κάθε λέξι τρέμει, καθόλου διανοητικὰ μὲ ἔλες τὶς φιλοσοφικὲς παρενθέσεις τοῦ ποιητῆ. Μὰ τρέμει ἀνθρώπινα. Εἶνε κάθε μιὰ σὰν ἓνας μικρὸς ὀργανισμὸς, ποῦ λειτουργεῖ κατὰ τὸ γράμμα τῆς ζωῆς. Ὡ. νάφθανε ἡ ζωὴ καὶ λίγο ψηλότερα, ποῦ εἶναι νεκρὲς οἱ χώρες !

Δὲν ἔχω τόπο νὰ δώσω πλατύτερα τὶς αἰτίες ποῦ ἀρνήθησαν στὸν ποιητὴ τὴ δύναμη τοῦ ἀνώτερου ψυχολόγου. Ἡ Κοτοπούλη περισσότερο ἀπὸ κάθε Ἑλληνίδα τοῦ κύκλου τῶν ξεχωριστῶν, κρατᾷ μέσα τῆς σὲ ἔνωσι παρὰδοξα αἰνιγματικὴ ὁμορφίε δύνατὲς μὰ πάντα ἀντιμαχόμενες. Τόσο, ποῦ δύσκολα θὰ δώσῃ κανεὶς τὴν ψυχοπνευματικὴ τῆς ὑπόστασι. Μοῦ φαντάζει σὰν ἓνας βράχος στὴν ἀκρὴ τοῦ γκρεμοῦ, ἀνθοσκεπασμένος ἀπ' τὴν πνοὴ τῶν ἐναντιῶν. Ὁ ἀξονὰς τῆς λυγίζει καὶ νευρώνεται, παίρνει κάθε τόσσ μεταμορφώσεις ἐκπληκτικὲς, ποῦ εἶναι ἀδύνατο νὰ ἐξηγηθοῦν τραγοιδιστὰ καὶ ἀδασάνιστα. Καὶ ὕστερα χόνε-

ται στο μέτωπο, σάν άχτινοβόλημα τών όλων που πέ-
ρασαν και που στάθηκαν μέσα της, έ υπέρτατα πνευ-
ματικός Ισκιος. Πώς να τόν εξηγήσουμε παίζοντας ;
Θά μοιάσουμε τó παιδί, που γιομίζοντας τά χεράκια με
βότσαλα στην άκρη της άμμουδιάς, θαρρεί πώς κρατεί
έλο τó νόημα της θάλασσας. "Όμως γιά μας με τά
έσωτερικά πέλαγα, ή βολή που έρχεται δέν πρέπει να
μας φέρη τó μήνυμα πώς βαθύτερα κρυφοζούν μεγα-
λείτερες και σκοτεινιώτερες όμορφιές ;

Μά έ ποιητής μου είναι της σχολής τών αύθορμύ-
των. Και σάν τέτοιος μου φτάνει πώς ξέρει ν' άφιερώ-
νεται έτσι έλοκληρωτικά.

ΕΙΡΗΝΗ ΛΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

ΓΕΡ. ΣΠΑΤΑΛΑ : «Αιμάτων σταλαχτίτες» ποιήμα-
τα. 'Αθ. 1915. Αρ. 1. Μόνο ένας που δέ σκαμπάζει καθό-
λου από ποίηση ή που έχει σταλαχτίσει κάθε ήθικη μπο-
ρει να ερωρευτεί τó βιβλίο του Σπαταλά και να γράφει
γλυκανάλατες έξυπνάδες γιά δαύτο. Γιατί τó μικρό βιβλίο
του Σπαταλά μες στις 32 σελίδες του κλείνει ποιήματα σάν
την «Άφιέρωση», σάν τή Ματαιότη, σάν τόν Καπιταλι-
σμό, σάν τού; 'Αντίλαους και τó «Δείλι της 'Αθήνας»
που σταματάνε τόν καλοσυνείδητο κριτικό και που ή δέ
γεννάνε πλέριο τó θαυμασμό, ως τόσο του κεντάνε τήν
όρεξη νάν τά ξαν.δ αξίσει γιατί κ' ιδέες έχουνε και στί-
χους καλού; τά περισσότερα, και λυρισμό όχι λίγο. Φυσικά
όμως ένας που θαμάζει τήν : 'Ωδή σ'ό γάιδαρο» και λι-
γόνεται με τó άπεικό δαντελωτό πνεύμα που ανακαλύπτει
μέσα σέ μιá ήλιθία και σαχή θεατρική επιθεώρηση, πώς
να νιώσει τó έργο ενός ποιητή και να μιλήτει καλοσυνεί-
δητα γι' αυτό ! Οί δημοσιογραφικοί κριτικοί που συγκινη-
θήκανε τώρα τελευταία, και με έλο τους τó δίκιο, με τά
«Σονέτα της Διατρινας» του κ. Κυπριασση, μπορούσαν να
φωλάξουνε, δίχως να ζημιώσουν τά ύτέροχα αυτί συνέτα,
και λίγο, αν ήι ένθουσιασμό, σεβασμό τουλάχιστο και γιά
τά ποιήματα του Σπαταλά. Τó σεβασμό αυτόνε, που τόν
άγνωθήκανε οί δημοσιογράφοι, του τονέ δίνουμε μετς άνε-
πιρύλαγμα.

"Όσοι φίλοι μας καθυστερούν άκόμα τή συντροπή τους,
παρακαλούμε να μας τή στείλουνε, λογαριάζοντας και πώς
τό χαρτί άκριβησε σημαντικά και πώς, «ένεκε ο πόλεμος»,
ó «Νουμάς» με χιλια βάσανα και θυσές κρατιέται. 'Αν κι
αυτά δέν τους συγκινούν, τότε ζήτω ό δημοτικισμός ! και
να μη βασκαθούμε !

Κίτιος ύπεροσσηβός κύριος έγραψε κάποις πώς ό
«Νουμάς» πληρώθηκε με 500 (δύ θυμούμαστε καλά πό-
σες) δραγμές γιά τó άρθρο που δημοσίεψε στο περασμένο
φύλλο γιά τó καινούριο βιβλίο του ποιητή Σικελιανού. Τόν
παρακαλούμε τέτια χοντρά χαρτά να μην τά ξαναγράφη
γιατί ό τυπογράφος τά πιστεύει κ' έρχεται με τó λογαρια-
σμό στο χέρι νάν του τόν ξοφλήσουμε.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Άγορά κτήματος διά τήν Άβερώφειον
Γεωργικήν Σχολήν Ααρτίσης.

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΘΝ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Έχοντες ύπ' όψει τó άρθρον 1 (έδ. β' και γ') του ύπ'
άρθρ. 260 νόμου του 1914, ως και τήν ύπ' άριθ. 9 από 30
Ίουλίου έ. έ. γνωμοδότησιν του Γνωμοδοτικού συμβουλίου
της γεωργίας, προκειμένου να προβώμεν εις τήν άγοράν 200
σρεμμάτων γαιών διά τήν Άβερώφειον Πρακτικήν Γεωρ-
γικήν Σχολήν Ααρτίσης, προσκαλούμεν τους ιδιοκτήτας, όπως
έντός μηνός από της δημοσιεύσεως της παρούσης διά της
Έφημερίδος της Κυβερνήσεως, υποβάλωσι τας προσφοράς
αυτών εις τó καθ' ήμάς Υπουργείον.

Οί όροι ού; δέον αί γαίαι να πληρώσιν εισιν οί εξής :

- 1) Αί γαίαι πρέπει να συνέχονται με τας γαίας της Σχο-
λής και να είνε παραποτάμιοι ή ή άρδευσις αυτών να μη
άπαιτή μεγάλας δαπάνας.
- 2) Τó έδαφος να είνε κατάλληλον διά φυτώρια δένδρων
ιδίως και διά κηπουρικά είδη.
- 3) Να είνε έλεύθεροι παντός βάρους ή δουλείας και να
εφρίσκωνται εις τήν άτοκλειστικήν κυριότητα του ιδιοκτήτου.
- 4) ΊΗ προσφερό γινήσεται κατά στρέμμα (1000 τ. μέ-
τρων).
- 5) Περί της καταλληλότητος των γαιών θέλει άποφανθή
ή ύπό του άρθρου 1 του ως άνω νόμου 260 του 1914 όρι-
ζόμενη Έπιτροπή.

ΊΗ παρούσα δημοσιευθήτω μόνον διά των έχουσών έγ-
γραφον έντολήν έφημερίδων.

Έν 'Αθήναις τή 21 Αυγούστου 1915

Ο Υπουργός

ΑΝΔΡ. ΜΙΧΑΛΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Πρακτικά μαθήματα Οίνολογίας

ΊΗ δευτέρα σειρά των πρακτικών οίνολογικών μα-
θημάτων δι' οίνοπνευτώλας, κτηματίας, οίνουσιός
κλπ. άρχεται τήν 10 Σεπτεμβρίου και λήγει τήν 4ην
Ίετωβρίου έ. έ. Κατά τó χρονικόν τούτο διάστημα θέ-
λουσι γίνη 20 μαθήματα οίνολογίας και πρακτικά
άσκήσεις επί 40 εν συνόλω ώρας εις τó οίνολογικόν
έργαστήριον.

ΊΗ διδασκαλία θέλει περιστραφή εις τήν καλήν οίνο-
ποίησιν προς έπιτυχία οίνων και ιδίως ρητινίτου, κα-
λής ποιότητος, υγιεινών και εύδιατηρήτων.

ΊΏς έπιθυμών να παρακολουθήση τά μαθήματα
ταύτα δέον να υποβίλη αίτησιν επί πεντηχοταλέπτου
χαρτοσήμου προς τó Γεωργικόν Τμήμα του Υπουρ-
γείου μέχρι της 10 Σεπτεμβρίου.

Είς συμπλήρωσιν της διδασκαλίας θέλουσι γίνει μία
ή δύο έκδρομαί εις οίνουποιεία περίξ των 'Αθηνών.

ΊΗ παρούσα δημοσιευθήτω μόνον διά των έχουσών
έγγραφον έντολήν έφημερίδων.

Έν 'Αθήναις τή 1 Σεπτεμβρίου 1915

Ο Υπουργός

Α. ΜΙΧΑΛΑΚΟΠΟΥΛΟΣ